

2010 Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

Pomimo, iż Unia Europejska jest jednym z najbogatszych rejonów na świecie, 17% jej obywateli nie może zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych ze względu na swoje ograniczone dochody.

Ubóstwo zwykle kojarzy się nam z krajami rozwijającymi się, gdzie niedożywienie, głód i brak dostępu do wody zdanej do picia są wyzwaniem dnia codziennego. Zaskakujące może zatem być odkrycie, iż Europa nie jest wolna od ubóstwa i wykluczenia społecznego. Być może sytuacja nie jest tak dotkliwa jak w przypadku państw afrykańskich, ale wymaga również stanowczych działań. Ubóstwo i wykluczenie społeczne poszczególnych jednostek prowadzi do ubóstwa całego społeczeństwa. Europa będzie silna wówczas, gdy wykorzysta potencjał wszystkich obywateli. Można tego dokonać tylko wspólnymi siłami.

Dlatego też Komisja Europejska oraz hiszpańska prezydencja w UE zainaugurowały 20 stycznia 2010 roku Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Kampania pod hasłem „Nie dla ubóstwa!” ma na celu umieszczenie w centrum uwagi całej UE, w 2010 r., walki z ubóstwem, które dotyka bezpośrednio co szóstego Europejczyka.

Celem każdego Europejskiego Roku jest podnoszenie świadomości obywateli Unii Europejskiej na temat poszczególnych trapiących ten organizm problemów. Europejski Rok stanowi świetną okazję do wymiany najlepszych praktyk, stymuluje debatę na temat prowadzonych polityk oraz pomaga budować trwałe i owocne więzi pomiędzy krajami Europy. Europejski Rok stanowi również wezwanie do zwiększenia zaangażowania politycznego wszystkich grup społecznych. Wydarzenia organizowane w ramach Europejskiego Roku to dla organizacji obywatelskich i innych partnerów społecznych okazja do opracowania własnych kampanii i projektów.

Inicjatorami Europejskiego Roku są Parlament Europejski oraz Rada Unii Europejskiej. Czuwając nad wypełnieniem kryteriów narodowych oraz założeń unijnych, Komisja Europejska odgrywa kluczową rolę. Europejski Rok organizowany jest we współpracy z szeroką gamą partnerów, począwszy od szczebla lokalnego aż po szczebel UE.

Decyzja o ogłoszeniu 2010 r. Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym zapadła jeszcze przed nadejściem kryzysu gospodarczego. Jednakże z powodu ogromnego wzrostu bezrobocia odnotowanego w wielu krajach, liczba osób zagrożonym ubóstwem jest teraz większa niż kiedykolwiek przedtem, tak więc Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym nabiera w tych okolicznościach szczególnego znaczenia.

Jak wygląda problem ubóstwa w statystykach Eurobarometru?

Prawie 80 milionów Europejczyków – czyli 17 proc. obywateli UE – żyje obecnie poniżej progu ubóstwa. Niedawne badanie Eurobarometru potwierdza, że opinia publiczna dostrzega ten problem. Znacząca większość Europejczyków (73 proc.) uważa, iż bieda dotyka większą część społeczeństwa w ich kraju, a 89 proc. oczekuje od swoich rządów szybkich działań. Choć większość respondentów uważa, że główna odpowiedzialność spoczywa na rządzie krajowym, 74 proc. oczekuje także działań na poziomie unijnym.

Obywatele UE zdają sobie sprawę z istnienia problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego: prawie trzy czwarte obywateli uważa, że ubóstwo w ich kraju jest zjawiskiem powszechnym, nawet jeśli opinie na ten temat różnią się znacznie pomiędzy krajami członkowskimi. Bycie biednym jest najczęściej postrzegane jako posiadanie ograniczonych środków, co uniemożliwia ludziom pełne uczestnictwo w życiu ich społeczności, jako brak możliwości zakupu podstawowych dóbr niezbędnych do życia lub jako konieczność korzystania z pomocy organizacji charytatywnych lub opieki społecznej.

Ponad 80 % Europejczyków twierdzi, że zjawisko ubóstwa nasiliło się w ciągu ostatnich trzech lat. Rezultat ten należy rozpatrywać w kontekście obecnego kryzysu gospodarczego, którego skutki będą odczuwalne w przyszłości. Bezrobocie oraz płace zbyt niskie w stosunku do kosztów utrzymania są najczęściej postrzegane jako „społeczne” przyczyny ubóstwa. Kolejną postrzeganą przyczyną ubóstwa są wysokie koszty związane z mieszkaniem: dwie trzecie Europejczyków ma trudności ze znalezieniem mieszkania o rozsądnym standardzie po przystępnej cenie. Najczęściej podawane czynniki indywidualne, które prowadzą do ubóstwa, to brak wykształcenia, kwalifikacji lub odpowiednich umiejętności, tzw. ubóstwo dziedziczne oraz nałogi.

Wyniki sondażu potwierdzają postrzegane zagrożenie ubóstwem osób bezrobotnych: ponad połowa Europejczyków uważa, że osoby bezrobotne są najbardziej zagrożone ubóstwem. Prawie połowa Europejczyków wierzy, że osoby bezrobotne powinny stanowić grupę priorytetową, jeśli chodzi o dostęp do pomocy socjalnej. Osoby starsze są również często postrzegane jako grupa społeczna zagrożona ubóstwem. Osoby bezrobotne czują się zagrożone ubóstwem znacznie częściej niż pozostali Europejczycy. Ludziom, którzy wpadli w tę pułapkę, trudno jest się z niej wydostać. Jak pokazują wyniki sondażu, prawie 75 % osób, które z trudem wiążą koniec z końcem, ma problem z otrzymaniem kredytu hipotecznego, prawie jedna trzecia ma problem z uzyskaniem pożyczki, natomiast ponad połowa ma problem z otrzymaniem karty kredytowej.

Obywatele uważają, że ubóstwo jest problemem, który wymaga pilnych działań: 90 % respondentów jest zdania, że działania te powinien podjąć rząd w ich kraju. Ponad połowa respondentów twierdzi, że to właśnie rząd jest w pierwszym rzędzie odpowiedzialny za walkę z ubóstwem i zapobieganie temu zjawisku. Jeśli chodzi o samą UE, to prawie trzy czwarte Europejczyków uważa, że Unia Europejska ma do odegrania ważną rolę w walce z ubóstwem.

Zgodnie z założeniami „Strategicznego dokumentu ramowego - priorytety i wytyczne dla działań w ramach Europejskiego Roku 2010” główne cele i zasady dotyczące ustanowionego roku to:

- **Uznanie praw** – uznanie podstawowego prawa osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym do godnego życia i do pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa. Europejski Rok zwiększy świadomość opinii publicznej o sytuacji osób żyjących w ubóstwie, w szczególności grup lub osób znajdujących się w trudnych sytuacjach, i pomoże w propagowaniu ich skutecznego dostępu do praw społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz do wystarczających zasobów i usług wysokiej jakości. Europejski Rok będzie również wspierał walkę ze stereotypami i napiętnowaniem społecznym;
- **Wspólna odpowiedzialność i uczestnictwo** – zwiększanie odpowiedzialności publicznej za politykę i działania w dziedzinie integracji społecznej, podkreślające zarówno zbiorową, jak i indywidualną odpowiedzialność w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz znaczenie promowania i wspierania działalności w ramach wolontariatu. Europejski Rok będzie promował zaangażowanie wszystkich podmiotów publicznych i prywatnych, m.in. poprzez aktywne partnerstwo. Zwiększy on poziom świadomości i zaangażowanie oraz stworzy możliwości uczestnictwa dla wszystkich obywateli, w szczególności osób posiadających bezpośrednio lub pośrednio doświadczenia związane z ubóstwem;
- **Spójność** – propagowanie bardziej spójnego społeczeństwa poprzez uświadamianie korzyści płynących dla całego społeczeństwa, z którego wyeliminowano ubóstwo, wspierającego sprawiedliwy podział i w którym nikt nie żyje na marginesie. Europejski Rok będzie propagował społeczeństwo wspierające i rozwijające jakość życia, w tym wysoką jakość kwalifikacji i zatrudnienia, społeczny dobrobyt, pomyślność dzieci i równe szanse dla wszystkich. Ponadto zapewni on zrównoważony rozwój i solidarność między- i wewnątrzpokoleniową oraz spójność polityki z działaniami UE na całym świecie;
- **Zaangażowanie i konkretne działania** – podkreślenie silnego zaangażowania politycznego UE i państw członkowskich na rzecz wywarcia decydującego wpływu na likwidację ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz propagowania tego zaangażowania i działań na wszystkich szczeblach sprawowania władzy. Opierając się na osiągnięciach i potencjale otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej, Europejski Rok będzie umacniał zaangażowanie polityczne poprzez skupienie uwagi polityków i mobilizację wszystkich zainteresowanych stron na rzecz zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz walki z nimi, a także będzie dawał kolejny impuls do działań państw członkowskich i Unii Europejskiej w tym zakresie.

Zgodnie z analizą przeprowadzoną we wspólnym sprawozdaniu na temat ochrony socjalnej i integracji społecznej oraz z ustalonymi w nim priorytetami, działania w ramach Europejskiego Roku powinny skupić się na następujących tematach:

- promowanie wielowymiarowych, zintegrowanych strategii na rzecz zapobiegania ubóstwu, w szczególności skrajnemu ubóstwu, i jego zmniejszenia oraz metod, które mogłyby zostać włączone w główny nurt wszelkich odnośnych obszarów polityki,
- zwalczanie ubóstwa dzieci, w tym międzypokoleniowego przekazywania ubóstwa, jak również ubóstwa w rodzinach, ze szczególnym uwzględnieniem dużych rodzin, osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin opiekujących się osobami będącymi na ich utrzymaniu, a także ubóstwa, jakiego doświadczają dzieci w instytucjach opieki,
- promowanie rynków pracy sprzyjających integracji, zajęcie się problemem ubóstwa osób pracujących i potrzebą uczynienia pracy opłacalną,
- eliminowanie nierówności w kształceniu i szkoleniu, w tym szkoleniu z zakresu umiejętności informatycznych, oraz promowanie równego dostępu dla wszystkich do technologii informacyjno-komunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rozwiązywanie problemów dotyczących tych aspektów ubóstwa, jakimi są wiek i płeć,
- zapewnienie równego dostępu do odpowiednich zasobów i usług, w tym do odpowiednich warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej i ochrony socjalnej,
- ułatwienie dostępu do kultury i rekreacji,
- zapobieganie dyskryminacji i propagowanie integracji społecznej imigrantów oraz mniejszości etnicznych,
- promowanie zintegrowanych strategii na rzecz aktywnej integracji,
- odpowiedź na potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin, ludzi bezdomnych, a także innych zagrożonych grup lub osób.

Ubóstwo dotyka ludzi na wiele sposobów i jest ściśle powiązane z problemem wykluczenia społecznego. Oprócz dobrze znanych problemów, takich jak np. złe warunki mieszkaniowe czy brak dachu nad głową, ludzie ubodzy mogą również borykać się z:

- problemami zdrowotnymi i ograniczonym dostępem do usług zdrowotnych;
- ograniczonym dostępem do edukacji, szkoleń oraz rozrywek;
- wykluczeniem finansowym i nadmiernym zadłużeniem;
- ograniczonym dostępem do nowoczesnych technologii, np. Internetu.

W celu walki z tymi oraz innymi problemami związanymi z ubóstwem Unia Europejska stworzyła ramy umożliwiające krajom członkowskim rozwój własnych strategii i priorytetów. Ramy te biorą pod uwagę wielowymiarową naturę ubóstwa i skupiają się na następujących elementach:

- eliminacja ubóstwa wśród dzieci oraz rodzin;
- ułatwianie dostępu do rynku pracy, edukacji oraz szkoleń;

- walka z dyskryminacją oraz problemami ubóstwa powiązanych z aspektami płci oraz wieku;
- walka z wykluczeniem finansowym i nadmiernym zadłużeniem;
- walka ze złymi warunkami mieszkaniowymi oraz wykluczeniem mieszkaniowym;
- promocja integracji społecznej słabszych grup społecznych.

Ubóstwo wśród dzieci

Okolo 19 milionów dzieci w UE żyje w ubóstwie. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że dzieciom dorastającym w ubogich rodzinach oraz ich późniejszemu potomstwu również przyjdzie żyć w ubóstwie.

Dzieci żyjące w ubóstwie muszą zmagać się z wieloma problemami bezpośrednio związanymi z tym zjawiskiem, łącznie ze złymi warunkami mieszkaniowymi, brakiem odpowiedniej opieki medycznej, ograniczonym dostępem do edukacji oraz brakiem odpowiedniego pożywienia i odzieży.

W 2006 r. Rada Europejska uznała eliminację ubóstwa za jeden z czołowych priorytetów politycznych Unii Europejskiej. W rezultacie rządy państw członkowskich zobowiązały się do stworzenia strategicznych, długofalowych planów, mających na celu zapobieganie i eliminację ubóstwa wśród dzieci. Plany te obejmują szeroki wachlarz narzędzi z zakresu polityki społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej.

Bezdomność

Dostęp do odpowiednich warunków mieszkaniowych to fundamentalne prawo każdego człowieka. Bezpieczny dach nad głową należy się wszystkim ludziom, a mimo to tysiące Europejczyków mieszka na ulicy.

Ludzie stają się bezdomni z wielu powodów, np. z powodu utraty pracy lub z powodu przemocy w rodzinie. Osoby bezdomne są bardziej narażone na choroby psychiczne oraz uzależnienie od narkotyków lub alkoholu. Bezdomni stanowią jedną z najbardziej marginalizowanych i bezbronnych grup społecznych. Brak dachu nad głową lub zbyt wysoki udział kosztów mieszkania w budżecie gospodarstwa domowego może prowadzić nie tylko do bezdomności, ale i do wykluczenia społecznego.

Wysiłki mające na celu walkę z bezdomnością i wykluczeniem mieszkaniowym zostały ujęte w unijnej **Strategii Zabezpieczenia Społecznego i Integracji Społecznej**, której celem jest koordynacja działań państw członkowskich oraz zachęcanie do wymiany najlepszych praktyk.

Trwają prace nad stworzeniem wspólnej definicji bezdomności i opracowaniem wskaźników oceny tego zjawiska. Lepsze zrozumienie zjawiska bezdomności oraz jego kontekstu pozwoli wypracować lepsze narzędzia służące do walki z bezdomnością i wykluczeniem mieszkaniowym. Narzędzia te powinny pomagać UE oraz państwom członkowskim w tworzeniu skuteczniejszej polityki skierowanej na pomoc ludziom bezdomnym.

Grupy podwyższonego ryzyka

Na pewnym etapie swojego życia każdy człowiek może doświadczyć ubóstwa. Jednakże niektóre grupy społeczne są szczególnie zagrożone ryzykiem ubóstwa. Są to rodziny z dziećmi – szczególnie rodziny wielodzietne i rodzice samotnie wychowujący dzieci – osoby starsze, niepełnosprawne oraz imigranci. W każdej z tych kategorii ubóstwo jest bardziej powszechne wśród kobiet niż wśród mężczyzn.

Grupy zagrożone ubóstwem charakteryzują się wyższą niż w innych grupach stopą bezrobocia i wysokim odsetkiem osób, które nie ukończyły edukacji szkolnej. Dodatkowo są one narażone na ryzyko wykluczenia finansowego w stopniu większym niż inne grupy społeczne.

UE pragnie lepiej zrozumieć, dlaczego ubóstwo często dotyka te właśnie grupy i jak najlepiej zintegrować je z resztą społeczeństwa. Wspólne cele oraz wskaźniki są niezbędne dla pełnego zrozumienia tego problemu. Narzędzia stosowane przez Unię Europejską są tak różnorodne, jak problemy, z którymi zmagają się te grupy społeczne.

Celem UE jest poprawa sytuacji tych grup społecznych poprzez:

- wspieranie integracji imigrantów i mniejszości etnicznych na rynku pracy;
- promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych;
- wprowadzanie rozwiązań mających na celu walkę z dyskryminacją i zapewniających równe traktowanie.

Aktywna integracja

Dążąc do eliminacji ubóstwa i wykluczenia społecznego, Unia Europejska zachęca państwa członkowskie do stosowania aktywnej polityki integracyjnej. Aktywna integracja ma na celu zapewnienie zatrudnienia możliwie największej liczbie osób, jednocześnie zapewniając konkretne wsparcie osobom, które nie są zdolne do pracy, tak, aby mogły one prowadzić wartościowe życie.

Aktywna integracja koncentruje się na trzech wspólnych założeniach:

- zagwarantowanie odpowiedniego wsparcia finansowego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- pomoc osobom zdolnym do pracy w zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia poprzez rynki pracy wspierające integrację społeczną;
- poprawa dostępu do dobrej jakości usług socjalnych, takich jak np. pomoc mieszkaniowa, usługi zdrowotne i opieka nad dziećmi.

Unia Europejska będzie wspierać rozwój działań mających na celu aktywną integrację poprzez koordynację tych działań na szczeblu europejskim i promocję wymiany doświadczeń pomiędzy krajami członkowskimi.

Rynek pracy sprzyjający integracji społecznej

Dobrej jakości miejsca pracy odgrywają kluczową rolę, jeśli chodzi o możliwość wyjścia z ubóstwa i promowanie społecznej integracji. Problem polega na tym, że osobom z grup najbardziej zagrożonych ubóstwem – czyli samotnym rodzicom, imigrantom, osobom w podeszłym wieku, osobom młodym, niepełnosprawnym i słabo wykwalifikowanym – bardzo trudno jest znaleźć stałe i dające bezpieczeństwo zatrudnienie. Te grupy społeczne również najbardziej odczuwają skutki recesji gospodarczych, takich jak ta, z którą obecnie zmaga się Europa.

UE dysponuje szeroką gamą narzędzi politycznych oraz finansowych, które zwiększają szanse zatrudnienia osób z marginalizowanych grup społecznych. **Europejska Strategia Zatrudnienia**, na przykład, ma na celu stworzenie więcej dobrej jakości miejsc pracy dla wszystkich Europejczyków. Z kolei **Europejski Fundusz Społeczny** oraz inne unijne programy finansują działalność edukacyjną, szkolenia i inne formy wsparcia dostępne w miejscu pracy, które mają na celu pomóc osobom z grup podwyższonego ryzyka w znalezieniu lub utrzymaniu posady.

Europejska Strategia Zatrudnienia

Europejską Strategię Zatrudnienia opracowano w celu promowania wymiany informacji oraz poglądów pomiędzy wszystkimi państwami członkowskimi. Ma ona pomóc we wspólnym poszukiwaniu rozwiązań oraz najlepszych praktyk, które mogą przyczynić się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy w każdym państwie UE.

W rzeczywistości strategia polega głównie na budowaniu dialogu pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją Europejską w oparciu o dokumenty urzędowe, takie jak wytyczne, zalecenia czy doroczne wspólne sprawozdanie w sprawie zatrudnienia. W ramach strategii prowadzony jest również dialog pomiędzy Komisją Europejską, partnerami społecznymi oraz innymi instytucjami europejskimi (Parlament Europejski, Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Komitet Regionów).

Komitet Zatrudnienia, w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i Komisji Europejskiej, odgrywa zasadniczą rolę w koordynacji celów i priorytetów na szczeblu UE. Skupiają się one wokół wspólnych wskaźników oraz wymiernych celów w zakresie zatrudnienia.

Europejski Fundusz Społeczny

EFS jest jednym z funduszy strukturalnych UE. Został stworzony, by redukować różnice w zamożności i jakości życia we wszystkich państwach członkowskich i regionach UE. Tak więc fundusz promuje spójność gospodarczą i społeczną.

EFS zajmuje się promocją zatrudnienia w UE. Pomaga państwom członkowskim, sprawiając, że siła robocza i firmy są lepiej przygotowane do stawienia czoła nowym, globalnym

wyzwaniom. Fundusz jest kluczowym elementem strategii UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, która ma poprawić jakość życia obywateli UE, zapewniając im lepsze kwalifikacje i większe szanse na rynku pracy. W okresie 2007-2013 około 75 miliardów euro trafi do państw członkowskich i regionów w ramach realizowania ustalonych zamierzeń.

Zakres działań EFS:

- pracownicy i zdobywanie przez nich nowych umiejętności;
- firmy w procesie zmian;
- dostęp do zatrudnienia i integracja społeczna;
- edukacja i szkolenia;
- kobiety w pracy;
- zwalczanie dyskryminacji;
- partnerska współpraca;
- lepsze usługi publiczne;
- międzynarodowe projekty i sieci współpracy;
- działania innowacyjne.

Program PROGRESS

PROGRESS jest unijnym programem na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej. Ustanowiono go, aby wspierać finansowo realizację celów UE w dziedzinie zatrudnienia, spraw społecznych i równości szans, określonych w agendzie społecznej. Program ten przyczynia się również do realizacji unijnej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

PROGRESS ma zagwarantować, że unijna polityka społeczna nadal będzie się koncentrować na działaniach wymagających połączonych wysiłków ze strony państw członkowskich. Program będzie je wspierać w wywiązywaniu się z podjętych zobowiązań na rzecz tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, zagwarantowania równych szans dla wszystkich i jednolitego wdrażania przepisów UE.

Środki programu PROGRESS mają być katalizatorem procesu zmian i modernizacji w pięciu obszarach działania:

- zatrudnienie;
- integracja społeczna i ochrona socjalna;
- warunki pracy;
- walka z dyskryminacją;
- równość kobiet i mężczyzn.

Działania w ramach Europejskiego Roku będą w dużej mierze zdecentralizowane: krajowe programy przygotowuje każde z 29 państw uczestniczących (27 państw UE oraz Norwegia i Islandia). Budżet w wysokości 17 milionów euro przeznaczony zostanie na kampanie

podnoszące świadomość społeczną oraz na projekty związane z zagadnieniami priorytetowymi w poszczególnych krajach.

We wszystkich państwach członkowskich oraz Norwegii i Islandii odbędą się narodowe i lokalne imprezy powiązane z Rokiem. Wydarzenia organizowane w ramach Roku będą obejmować kampanie podnoszące świadomość społeczną, warsztaty oraz seminaria informacyjne w szkołach. Specjalnie z tej okazji powstaną filmy, magazyny prasowe i inne materiały informacyjne, które pomogą opinii publicznej zrozumieć, w jaki sposób problem ubóstwa i wykluczenia społecznego dotyka ich wspólnoty, a ludziom bezpośrednio dotkniętym tym problemem dostarczą informacji na temat przysługujących im praw.

Osoby publiczne oraz osoby, które same doświadczyły ubóstwa, obejmą rolę ambasadorów kampanii, co zwiększy zainteresowanie wydarzeniami organizowanymi w ramach Roku, podniesie ich prestiż i pomoże w zaangażowaniu obywateli UE.

Krajowe Organy Wykonawcze, wyznaczone przez każde państwo członkowskie, są odpowiedzialne za przygotowanie programów krajowych, w ramach których realizowany będzie Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Program krajowy zawiera priorytety oraz obszary, na których będą skupiać się działania podejmowane w ramach Roku. Krajowe Organy Wykonawcze to zazwyczaj władze administracyjne kraju lub ich odpowiedniki. Ich zadaniem jest wybór akcji podejmowanych na szczeblu krajowym, które mogą ubiegać się o fundusze z UE. Krajowe Organy Wykonawcze będą ściśle współpracować z organizacjami obywatelskimi, partnerami społecznymi, władzami lokalnymi i regionalnymi, oraz instytucjami, które reprezentują interesy ludzi dotkniętych zjawiskiem ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W Polsce funkcję krajowego koordynatora Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym pełnić będzie Pan Jarosław Duda, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Zadania Krajowego Organu Wykonawczego realizowane będą przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Obecnie Ministerstwo przygotowuje krajowy program realizacji Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Program powinien uwzględniać priorytety działań Europejskiego Roku oraz ogólne cele i zasady przewodnie wskazane w Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady, jak również odwoływać się do priorytetów krajowych, wynikających m.in. z treści Krajowego Programu „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna” na lata 2008 – 2010. Niezbędne jest również zapewnienie spójności z inicjatywami wspieranymi z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz projektami Programu Wspólnotowego PROGRESS.

W związku z powyższym, oprócz ogólnych działań Europejskiego Roku wspierających ideę przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, proponuje się aby krajowe projekty Roku 2010 w Polsce skupiały się także na wybranych obszarach tematycznych, uznanych za kluczowe dla obecnej polityki integracji społecznej, takich jak przeciwdziałanie ubóstwu dzieci i międzypokoleniowemu przekazywaniu biedy oraz wsparcie osób starszych.

Informacji na temat Europejskiego Roku 2010 udziela Departament Pomocy i Integracji Społecznej, tel.: 022 661 12 77 oraz 022 661 14 80 i 022 661 14 94.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Pomocy i Integracji Społecznej
Nowogrodzka 13/5
00-513 Warszawa, Polska
www.mpips.gov.pl rok2010@mpips.gov.pl

Europejski Rok 2010 ma na celu zwrócenie większej uwagi na przyczyny i konsekwencje ubóstwa w Europie. Jej zadaniem jest również mobilizacja wszystkich stron w walce z biedą, promowanie integracji społecznej i włączenia społecznego oraz zachęcanie do zdecydowanego podejmowania zobowiązań w zakresie przygotowywania unijnej i krajowej polityki dotyczącej problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W ramach kampanii informacyjnej Europejskiego Roku odbędzie się m. in. konkurs dziennikarski. Zaplanowano też dwa tygodnie tematyczne (w maju i w październiku), które zostaną zorganizowane we wszystkich krajach UE. 17 grudnia Rok zakończy konferencja w Brukseli przygotowana przez belgijską prezydencję w UE.

Na stronie kampanii znajduje się partnerska platforma pomagająca w budowaniu sieci kontaktów i tworzeniu wspólnych inicjatyw kluczowych podmiotów, takich jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze lokalne i regionalne. Na stronie zaprezentowane zostaną również wydarzenia organizowane w każdym uczestniczącym kraju.

Plan realizacji Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym :

Styczeń/luty 2010 roku

Państwa członkowskie:

- Udział w europejskiej konferencji inauguracyjnej w Hiszpanii
- Wydarzenia inauguracyjne w każdym państwie

Komisja:

- Konferencja inauguracyjna (prezydencja hiszpańska)
- Zakończenie oceny proponowanych działań zgłoszonych do współfinansowania unijnego przez krajowe organy wykonawcze
- Zobowiązania finansowe
- Podpisanie porozumień dotyczących delegowania z krajowymi organami wykonawczymi
- Realizacja pierwszej raty płatności na rzecz krajowych organów wykonawczych

Marzec/kwiecień 2010 roku

Państwa członkowskie:

- Rozpoczęcie działań ER 2010

Komisja:

- Trzecie spotkanie zainteresowanych stron unijnych i posiedzenie Komitetu Konsultacyjnego

Listopad/grudzień 2010 roku

- Konferencja końcowa (prezydencja belgijska)
- Czwarte spotkanie zainteresowanych stron unijnych i posiedzenie Komitetu Konsultacyjnego

Rok 2011

- Ocena Europejskiego Roku 2010 i sprawozdanie końcowe każdego państwa członkowskiego
- Realizacja płatności końcowej dotyczącej Europejskiego Roku (marzec 2011 roku)
- Państwa członkowskie i Komisja: kontynuacja działań na bazie osiągnięć Europejskiego Roku 2010 w celu przełożenia idei integracji społecznej na konkretne działania
- Piąte spotkanie zainteresowanych stron unijnych i posiedzenie Komitetu Konsultacyjnego
- Ogólne sprawozdanie końcowe dotyczące Europejskiego Roku.

Źródła:

- Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (2010) – *Strategiczny dokument ramowy – Priorytety i wytyczne dla działań w ramach Europejskiego Roku 2010*, Bruksela, 01/12/2008
- *Ubóstwo i wykluczenie społeczne*, Badanie Eurobarometru, Komisja Europejska, 2009
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1098/2008/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (2010), L 298/20, 7.11.2008
- *9 na 10 Europejczyków oczekuje podjęcia szybkich działań wobec problemu ubóstwa*, IP/09/1585, Bruksela, dnia 27 października 2009 r.
- *UE inauguruje Europejski Rok 2010: Nie dla ubóstwa!*, IP/10/36, Bruksela, dnia 20 stycznia 2010 r.
- *Media mogą odegrać istotną rolę w zwalczaniu Ubóstwa*, IP/09/1597, Bruksela, dnia 28 października 2009 r.
- <http://2010againstopoverty.europa.eu>
- <http://www.2010againstopoverty.eu/opencms/?langid=pl>

Przygotowała: Natalia Krzyżan Europe Direct - Poznań